

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
 Ann Liljedal

DOM
 2016-08-26
 Meddelad i Falun

Mål nr
 2273-16

SÖKANDE

Rättviks Elektriska AB, 556423-1453
 Genvägen 2
 795 32 Rättvik

MOTPART

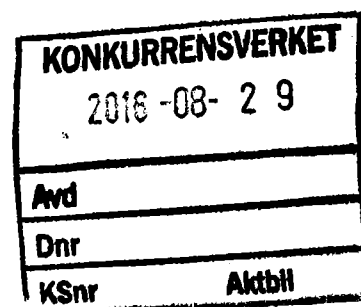
Rättviks Fastigheter AB, 556692-1119
 Vasagatan 6
 795 30 Rättvik

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Rättviks Elektriska AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 172977

Postadress
 Box 45
 S-791 21 Falun

Besöksadress
 Kullen 4

Telefon
 023-383 00 00
E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se
www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

Telefax
 023-383 00 80

Expeditionstid
 måndag-fredag
 08:00-12:00
 13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

Rättviks Fastigheter AB upphandlar ramavtal för löpande elentreprenadtjänster genom förenklat förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Av förfrågningsunderlaget AFD.1 framgår att entreprenörerna kommer att rangordnas, vilket innebär att avrop i första hand ska ske från entreprenör nr 1. Om entreprenör nr 1 inte kan utföra efterfrågat uppdrag, tillfrågas nästa entreprenör enligt rangordning till dess att uppdrag kan utföras. Tilldelningsbeslut fattades den 24 maj 2016 varvid tre leverantörer antogs, däribland Rättviks Elektriska AB som placerades på andra plats i rangordningen.

Rättviks Elektriska AB (Rättviks Elektriska) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska göras om.

Rättviks Fastigheter AB (Rättviks Fastigheter) bestrider bifall till ansökan.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förutsättningar för förvaltningsrättens prövning

Förvaltningsrätten har att pröva om det på grundval av vad Rättviks Elektriska anfört är visat att Rättviks Fastigheter brutit mot någon av de grundläggande principerna eller annan bestämmelse i LOU och att detta medfört att Rättviks Elektriska lidit, eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (1 kap. 9 § LOU).

Förfrågningsunderlaget

Av AFB.53 Prövning av anbud framgår bland annat följande.

Det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet som uppfyller kraven enligt AFB.51 och AFB.52 kommer att anslas.

Utvärderingsmodell

Beställaren kommer att anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet med hänsyn tagen till följande utvärderingskriterier:

- Anbudspris
- Arbetssätt

Vid utvärdering av anbudet kommer en utvärderingsmetod att tillämpas, där kriteriet Arbetssätt åsätts ett ekonomiskt värde. Metoden innebär att erhållet omdöme på kriteriet Arbetssätt kommer att generera avdrag på *anbudspriset* i enlighet med betygsskalan som anges nedan. Resultatet är anbudets *utvärderingspris*.

Anbudspris - erhållet totalt prisavdrag för Arbetssätt = utvärderingspris

Metoden innebär att beställaren vid anbudsutvärderingen kommer att belöna ett anbud som visar mervärden avseende Arbetssätt eftersom detta har betydelse för kvaliteten på den tjänst som levereras. Ju bättre omdömen anbudsgivaren får avseende kriteriet Arbetssätt, desto större blir det avdrag som subtraheras från anbudspriset.

Framtagandet av anbudets utvärderingspris görs endast för att få fram det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och innebär inte att beställaren kommer att betala ett högre pris än de priser som anges i vinnande anbud.

Anbud med lägst utvärderingspris utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och kommer att anslas.

Arbetsätt

Anbudsgivare som gör det sannolikt att uppdraget kommer att utföras med mycket gott resultat med tillämpning av anbudsgivarens arbetsätt, kommer att erhålla avdrag.

För att visa detta har anbudsgivaren möjlighet att ange kontaktoppgifter till tre personer som med sin kunskap av anbudsgivarens arbetsätt kan uttala sig om arbetsättets kvalitet. För att kontaktpersonernas bedömning ska följande betydelse – och därmed kunna generera avdrag – i utvärderingen, ska kontaktpersonen ha varit beställarens ombud/projektledare, dvs. den person som från beställarens sida ansvarar för projektet tekniskt och ekonomiskt. Uppdragen ska uppfylla följande krav för att kontaktpersonerna ska vara godkända.

- Uppdragen ska ha omfattat elentreprenadjämnar och utförts i antingen skola, förskola, äldreboende eller lägenheter.
- Uppdragen ska ha utförts/slutförts under den senaste treårsperioden räknat från anbudsdatum.
- Uppdragen ska ha omfattat minst 100 000 kronor/uppdrag.

För möjlighet till avdrag avseende arbetsättet ska anbudsgivaren i anbudet visa att kraven på uppdrag ovan uppfylls samt ange kontaktoppgifter till kontaktpersonen i respektive uppdrag.

Om anbudslämnande företag har utfört uppdrag åt Rättviks Fastigheter AB som uppfyller kraven på referensuppdrag, ska minst ett av angivna referensuppdrag utgöras av ett uppdrag åt Rättviks Fastigheter.

Anbudsgivaren ansvarar för att tillse att angivna kontaktpersoner är vidtalade och kontaktbara vid tiden för utvärderingen.

HBV kommer, som en del i utvärderingen av anbudet, att via e-post kontakta respektive kontaktperson. Kontaktpersonen kommer att tillställas ett formulär med följande påståenden:

- Entreprenörens arbetsätt skapar mycket goda förutsättningar för att överenskomna tider hålls.
- Entreprenörens arbetsätt innefattar mycket bra rutiner för kvalitetsssäkring i syfte att leverera ett resultat utan anmärkningar från beställaren.
- Entreprenörens arbetsätt innebär ett bra stöd för att hålla budget.
- Entreprenörens arbetsätt innefattar mycket bra rutiner för felhantering.

Kontaktpersonen har i uppgift att bedöma anbudsgivarens arbetsätt utifrån dessa påståenden och kommer att kunna ge följande omdömen för respektive påstående:

Omdöme	Prisavdrag
Anbudsgivarens arbetsätt uppfyller i alla väsentliga delar påståendet.	25 000 kr
Anbudsgivarens arbetsätt uppfyller delvis påståendet.	15 000 kr
Anbudsgivarens arbetsätt uppfyller inte påståendet./Kan eller vill ej svara.	Inget avdrag för kriteriet.

Möjlighet till angivna avdrag kräver dock att HBV får tag på angiven kontaktperson med ett rimligt antal försök. HBV kommer att skicka referensenkät via e-post, vid uteblivet svar kommer en påminnelse skickas ut.

Om anbudsgivaren har angivit tre kontaktpersoner som är godkända enligt kraven ovan, har anbudsgivaren möjlighet att få ett totalt avdrag som uppgår till 300 000 kronor (25 000 kronor * 4 frågor = 100 000 kronor, och tre kontaktpersoner innebär 100 000 kronor * 3 = 300 000 kronor).

Vad parterna anför

Rättviks Elektriska anför i huvudsak följande. Upphandlande myndighet har styrt upphandlingen genom att ställa mycket specifika krav vid upphandlingen vilket det sedan visat sig att endast en leverantör klarat att uppfylla samtliga. Exempelvis har myndigheten ställt krav på arbetssätt att anbudsgivare ska ha haft uppdrag omfattande elentreprenadtjänster som utförts i antingen skola, förskola, äldreboende eller lägenheter och ska ha slutförts under den senaste treårsperioden samt omfattat minst 100 000 SEK / uppdrag. Dessa krav kan inte anses vara sakligt motiverade eller stå i rimlig proportion för att säkerställa syftet med upphandlingen samt utesluter många mindre aktörer särskilt i en liten kommun. Det är dessutom svårt för ett nybildat företag eller företag som tidigare inte arbetat med uppdrag åt någon kommun att medverka vid upphandlingen och ha en rimlig chans att erhålla uppdraget.

Fastighetschefen vid den upphandlande myndigheten har angetts som kontaktperson vid referenstagningen hos den vinnande anbudsgivaren i fyra av fem referensuppdrag. Det är dessutom även fastighetschefen som godkänt anbudshandlingarna som inkommit. Det får antas att fastighetschefen även medverkat vid framtagning av förfrågningsunderlaget varför förtroendet för honom och därmed den upphandlande myndighetens opartiskhet är rubbad. Det har medfört en snedvridning av konkurrensen då han medverkat vid framtagningen av de krav som myndigheten ställt på anbudsgivarna. Fastighetschefen och därigenom myndigheten har gynnat vinnande anbudsgivare genom att styra upphandlingen genom att uppställa de mycket specifika krav som det därefter visat sig att endast den vinnande anbudsgivaren klarat av att uppfylla samtliga.

Rättviks Fastigheter anför i huvudsak följande. Rättviks Fastigheter förvaltar ca 530 lägenheter samt ca 105 000 kvm BTA lokaler innefattande skolor, barnstugor, äldreboende m.m. Rättviks Fastigheter har under 2015 avropat

liknande tjänster som efterfrågas i denna upphandling för ca 1 600 000 SEK per år exkl. moms. Ställda krav i upphandlingen är framtagna och anpassade efter Rättviks Fastigheters fastighetsbestånd och behov. Påståendet att ställda krav i upphandlingen är oproportionerliga och specifika för en av anbudsgivarna är endast spekulationer och saknar helt grund. Rättviks Elektriska synes blanda ihop kvalificeringskrav med utvärderingskrav. Samtliga anbudsgivare uppfyllde ställda kvalificeringskrav. I förfrågningsunderlaget anges att vid utvärdering av anbuden kommer en utvärderingsmetod att tillämpas där kriteriet Arbetsätt åsätts ett ekonomiskt värde. Utvärderingen av inkomna anbud har skett på det sätt som redovisats i förfrågningsunderlaget. Oavsett om Rättviks Elektriska fått fullt prisavdrag för Arbetsätt så hade rangordningen varit densamma eftersom rangordnad etta hade ett lägre anbudspris.

Enligt förfrågningsunderlaget ska anbudslämnande företag om de utfört uppdrag åt Rättviks Fastigheter som uppfyller kraven på referensuppdrag så ska minst ett av angivna referensuppdrag utgöras av ett uppdrag åt Rättviks Fastigheter. Det finns alltså inget krav på att anbudsgivaren inte får ange Rättviks Fastigheter på fler än ett av referensuppdragen. Rättviks Elektriska har dessutom själva angett Rättviks Fastigheter på två av tre referenser. Det är HBV (Husbyggnadsvaror HBV förening), som i samråd med Rättviks Fastigheter arbetat fram förfrågningsunderlaget till upphandlingen. HBV har sedan skött hela upphandlingsprocessen (annonsering, anbudsöppning, kvalificering, utvärdering och meddelande av tilldelningsbeslut).

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att den del av förfrågningsunderlaget som Rättviks Elektriska invänder mot är en del av utvärderingsmodellen. Upphandlande myndigheter avgör hur utvärderingsmodellen ska vara utformad, modellen får emellertid inte medföra att någon av de grundläggande principerna träds förnär. Rättviks Elektriska har anfört att det som

krävs för uppfyllande av kriteriet Arbets sätt i utvärderingsmodellen står i strid med proportionalitetsprincipen. Proportionalitetsprincipen syftar till att förhindra att den upphandlande myndigheten ställer större krav på leverantörer eller leveransen än vad som behövs och vad som är ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Tanken är att de uppställda kraven ska ha ett naturligt samband med, och stå i proportion till, det behov som ska täckas. Med hänsyn till upphandlingsföremålet finner förvaltningsrätten att kriteriet Arbets sätt i utvärderingsmodellen är proportionerligt. Skäl för ingripande enligt LOU föreligger således inte på den grunden.

Av utredningen i målet framgår att HVB genomfört upphandlingen på uppdrag av Rättviks Fastigheter. Vad Rättviks Elektriska anfört visar inte att Rättviks Fastigheter genom sin fastighetschef, snedvridit konkurrensen. Skäl för ingripande enligt LOU föreligger inte heller på den grunden och ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Lina Nilsson Levin
förvaltningsrättsfiskal

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av dom/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.